

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Kırgızistan'da Camiler Kapatılmaya Başladı

Haber:

Kırgızistan'ın Celalabad bölgesinde, camilerin yasallığını ve işleyişini incelemek için özel bir komite oluşturulmaya başlandı.

Basın servisinin bir raporuna göre Devlet Ulusal Güvenlik Komitesi, yerel özyönetim çalışanları ile İçişleri Müdürlüğü, Devlet Emlak Kurumu, Acil Durumlar Bakanlığı, Devlet Sıhhi ve Epidemiyoloji Servisi ve Devlet Komitesi çalışanlarını da içeren özel bir komite oluşturmaya başladı. Daha önceki inceleme sırasında komite, Suzak ilçesinde 33, Bazar-Korgon'da iki, Noken'de beş, Aksı'da üç, Çatkal'da beş, Toktogul'da bir, Toguz Toru'da yedi, Celalabad'da üç ve Melu Su'da bir olmak üzere Kırgızistan Müslümanları Ruhani İdaresi ve Din İşleri Devlet Komitesi'nde kaydı geçmeyen 60 cami tespit etmişti. Raporun söylediğine göre 11 cami, Kırgızistan Müslümanları Ruhani İdaresi ve Din İşleri Devlet Komitesi'ne kayıt için ilgili belgeleri hazırladı. Diğer 49 cami açısından olana gelince; idareler arası ortak komisyon, Kırgızistan Müslümanları Ruhani İdaresi ve Din İşleri Devlet Komitesi'ne kayıt olmaları sorununun çözülmesine ilişkin tavsiyelerde bulundu.

Aynı şekilde rapor, yerel yönetimlerin ve Kırgızistan Müslümanları Ruhani İdaresi'nin onayı olmaksızın yasadışı olarak faaliyet gösteren ve keyfi olarak inşa edilmiş camilerin olduğuna işaret ediyor.

Yorum:

Bu yılın Mart ayında bazı Kırgız medya organları, yetkililerin sözde "standart altı" camileri kapatma niyeti hakkında haber yapmışlardı. Bu amaçla Kırgızistan Müslümanları Ruhani İdaresi, Din İşleri Devlet Komitesi ile ortaklaşa, sadece camiler için değil aynı zamanda "Din Özgürlüğü ve Dini Kuruluşlar" yasasını da değiştirdi ancak tüm camilerin de kayıtlı olması gerekiyordu. **"Kırgızistan'da şu anda 2.600'den fazla cami var. Bu sayının sadece 1.055 tanesi resmi olarak kayıtlı ve bunların inşasını biz kontrol ediyoruz. Belirli bir camiye inşa etmeden önce müteahhitle ilgili tüm belgeleri kontrol ediyoruz. İşte bu uygulama yapılmaktadır."** Geçen Mart ayında Müftü Yardımcısı Zamir Rakiyev geçen yılki "Kırgızistan: Dini Aşırılık Tehdidi" konulu bir yuvarlak masa toplantısında, "belirlenmiş standartlara uymayan camileri kapatacağız" demişti.

Sadır Caparov iktidara gelmeden önce Orta Asya'da Kırgızistan, İslam'a ve onun taşıyıcılarına karşı diktatörlük ve baskıdan göreceli de olsa bir özgürlük adasıydı. Ancak mevcut cumhurbaşkanı ve Ulusal Güvenlik Devlet Komitesi'ne başkanlık eden yakın arkadaşı Kamçibek Taşiyev'in iktidara gelmesiyle durum dramatik bir şekilde değişmeye başladı; zira muhalefet ağır bir baskıya maruz kaldı, bağımsız medya organları kapatıldı, İslamcılara ve aktivistlere baskı uygulanması sistematik hale getirildi. Görünen o ki Caparov rejimi, artık camilere de ulaşma kararı almış durumda.

Bazı standartlara uyulmadığı gerekçesiyle camilerin kapatılmasına benzer önlemlerin, bölgedeki diğer ülkelerde de uzun süredir uygulanması dikkat çekiyor. Bu nedenle sadece Tacikistan'da Rahmon rejimi, insanların masraflarını bizzat kendi paralarıyla karşılayarak inşa ettikleri binlerce camiye kapatmıştır; zira 2011'de en az 1.500 cami, 2015'te 1.032 ve 2018'de 1.938 cami kapatılmış ve birçok cami de kulüplere dönüştürülmüştür!

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Muhammed Mansur